

Primljen 10. 4. 2009.

GDANJSKI FILOLOŠKI ČASOPIS

Ljiljana Kolenić *

Filozofski fakultet, Osijek

Beyond Philology. An International Journal of Linguistics, Literary Studies and English Language Teaching

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Sveučilište u Gdanjsku (Poljska) izdavač je časopisa *Beyond Philology. An International Journal of Linguistics, Literary Studies and English Language Teaching*. Na koricama petoga broja piše godina 2008.

Beyond Philology podijeljen je na poglavlja: Jezikoslovlje (Linguistics), Književne studije (Literary Studies), Prijevod (Translation), Kultura (Culture), Prikazi (Reviews), Osvrti (Reports). Članci su pisani engleskim jezikom, a glavni su urednici s Instituta za lingvistiku na Sveučilištu u Gdanjsku, Joanna Burzyńska-Sylwestrzak i Danuta Stanulewicz.

Središnji su dio časopisa jezikoslovna istraživanja. Prvi članak pod naslovom *Plant metaphors for the expression of emotions in the English language* potpisuje Orazgozel Esenova. U članku se govori o biljkama kao metaforama za izražavanje osjećaja u engleskom jeziku. U uvodu se spominje ranija literatura o biljkama kao metaforama u znanstvenim disciplinama, sociologiji, ekonomiji (Zoltan Kövecses), o biljkama kao metaforama ljudi (G. Lakoff i M. Turner), o biljkama kao metaforama ideja (G. Lakoff i M. Johnson). U nekim od navedenih radova spominju se i osjećaji. Biljke su metafore za izražavanje različitih intenziteta i različitih osjećaja. Metafore biljnoga svijeta za izražavanje osjećaja u engleskom jeziku jesu: sjeme (*seed of hatred*), klijanje (*tender emotions germinate and develop*), cvjetanje (*the blossom of a great romance*). Voće je često metafora za osjećaje, upravo njegov gorak odnosno sladak okus (*bitter fruit of love, sweet happiness*). Rast biljaka govori o rastu osjećaja (*growing sadness*).

Małgorzata Haładewich-Grzalek i Lidia Tendera naslovljuju članak *Logic in optimal places: Linguistic Platonism*. U radu upozoravaju na teoriju optimalnosti koja postaje sve prisutnija u mnogim istraživanjima pa i u jezikoslovlju. OT (optimality theory) teorija je

* Ljiljana Kolenić, Filozofski fakultet, Osijek; e-mail: kolenic@ffos.hr

suvremene fonologije koja rabi matematički pristup. Zanimljivo je da na mnogim primjerima OT teorije autorice zaključuju da je ona neučinkovita jer je matematički (i kvazimatematički teoretski pristup) nedjelotvoran. Autorice izrijeком tvrde da se metoda računanja kao (jedina) metoda ne može primijeniti na prirodne jezike jer ne stvara pravila koja se odnose na prirodne jezike. Članak poziva na dalju raspravu o tome.

Marek Kuźniak piše članak iz nazivoslovlja, upravo naziva u znanosti o književnosti. Članak govori o nazivima tipa sentencija, poslovice, aforizam, gnoma... Ti nazivi imaju slično značenje pa se često u rječnicima upućuje jedan naziv na drugi i time se ne rješava pitanje njihova značenja. Autor želi uvesti red u tom smislu pa predlaže da svi navedeni nazivi budu pod istom natuknicom, aforizam. U istoj bi se natuknici naveli i ostali nazivi poput epigram, sentencija, gnoma. Potom bi slijedio opis značenja navedenih termina. Autor predlaže da se napiše rječnik naziva u znanosti o književnosti s novim, kognitivnim pristupom.

Slijedi poglavlje književnih studija. Navodim samo autore i naslove članaka, a književni će znanstvenici odabrati temu koja im je zanimljiva. Eugene L. Arva naslovljuje članak *Writing trauma: The Holocaust in magical realist fiction*, Frank Cioffi piše članak pod naslovom *Junk sculptors, tetishists, cultural collectees: Don De Lillo's collectors*, a Joseph Eugene Mullin piše članak *Literary federalism, The case of Fisher Ames*.

U poglavlju koje se odnosi na prevođenje nalaze se dva članka. Prvi je Agnieszke Marte Markowske o prevođenju *Beowulfa* (staroengleski junački ep iz 8. stoljeća, sačuvan u kasnijem prijepisu) na moderni engleski jezik iz staroengleskoga. Autorica tvrdi da je ovdje moguće govoriti o prijevodu, a ne jednostavno o prilagodbi iako je riječ o istom jeziku jer se engleski jezik od vremena nastanka *Beowulfa* gramatički znatno promijenio (npr. izgubio je sklonidbu). Prevoditelj mora poznavati staroenglesku gramatiku i pravila staroga engleskoga pjesništva (posebna pravila za anglosaksonski stih, bitna je aliteracija, cezura je obično u pola stiha, rečenica u nekim stihovima prelazi u novi stih, slobodan red riječi, stvaranje i uvođenje novih riječi, posebne metafore). U članku se navode primjeri prijevoda različitih autora. Zanimljivo je da su neki autori *Beowulfa* prevodili kao prozu dok nisu dobro proučili bit anglosaksonskoga stiha. U prevođenju je bitno da se prevoditelj uživi jezično, povijesno i kulturološki u prošlo vrijeme i da napiše takav prijevod da suvremenom čitatelju bude razumljiv i blizak njegovim shvaćanjima.

O prevođenju književnoga djela piše i Ewa Barbara Nawrocka koja naglasak daje na kreativnost u prevođenju.

Poglavlje iz kulture ima jedan članak koji nas vodi u drugu polovicu 15. i prvu polovicu 16. stoljeća, točnije, vodi nas u vrijeme Henrika VIII. Članak govori o značenju Thomasa Wolseya, kardinala i glavnoga savjetnika Henrika VIII., središnjoj engleskoj političkoj ličnosti 16. stoljeća.

Važno su poglavlje časopisa i prikazi knjiga. Prvi je prikaz knjige *Grammar and Conceptualization* Ronalda W. Langackera. Autor, Eugene Homer Casad, prikazuje knjigu na više od pedeset stranica teksta, daje sadržaj svakoga poglavlja i vrlo pohvalno govori o djelu.

Drugi je prikaz knjige *Handbook of Middle English: Grammar and Texts* autora Luisa Iglesiasa-Rábade, a autor je prikaza Michael Moss. Treći je prikaz knjige *Language and*

Conceptualization Carmen Faught, a prikaz je napisala Anna Cisto.

Beyond Philology donosi još obavijesti o jezikoslovnim događanjima.

Časopis će naći svoje čitatelje među anglistima, ali i općenito jezikoslovcima i književnim znanstvenicima jer donosi nove spoznaje iz navedenih grana znanosti. Studenti će u njemu naći obavijesti o novim znanstvenim pristupima i novim istraživanjima. Stoga ga preporučujemo zainteresiranim čitateljima.

